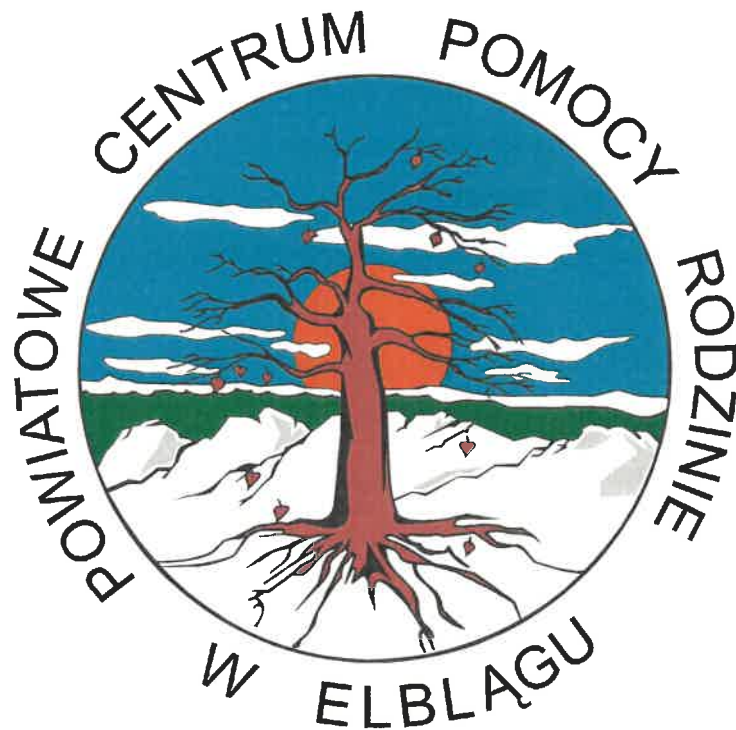

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr *XXI/62/2025*
Rady Powiatu w Elblągu
z dnia *20* grudnia 2025 roku

PRZEWODNICZĄCA
Rady Powiatu w Elblągu
Kw w
mgr inż. Genmiłfa Kwoczek

**„PROGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH
MAJĄCYCH NA CELU UDZIELENIE
SPECJALISTYCZNEJ POMOCY,
ZWŁASZCZA W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA
PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH
W STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH ZAGROŻONYCH
PRZEMOCĄ DOMOWĄ NA LATA 2026-2030”**

Wstęp

Przemoc domowa stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz rozwoju dzieci i młodzieży. Jej konsekwencje obejmują nie tylko szkody fizyczne i psychiczne, lecz także długotrwałe trudności emocjonalne, społeczne i wychowawcze. Szczególnie istotne jest zapobieganie przemocy wobec dzieci oraz wspieranie rodziców i opiekunów w stosowaniu metod wychowawczych opartych na szacunku, empatii i budowaniu bezpiecznych relacji.

Niniejszy Program działań profilaktycznych został opracowany w odpowiedzi na potrzebę wzmocnienia systemu wsparcia rodzin zagrożonych przemocą domową oraz zapewnienia im specjalistycznej pomocy. Program ma na celu zarówno wczesne wykrywanie sygnałów zagrożenia, jak i podejmowanie działań ukierunkowanych na ochronę dzieci oraz poprawę kompetencji wychowawczych rodziców.

Założenia Programu wpisują się w kierunki polityki państwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony praw dziecka, a także w zadania własne jednostek samorządu terytorialnego. Opracowanie Programu stanowi odpowiedź na potrzeby lokalnej społeczności oraz wynika z analizy problemów i czynników ryzyka występujących w rodzinach, które wymagają wsparcia systemowego.

Program zakłada między innymi:

- prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych do rodziców, opiekunów i dzieci,
- wspieranie rodziców w rozwijaniu umiejętności wychowawczych poprzez warsztaty, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla rodzin zagrożonych przemocą,
- współpracę różnych instytucji w zakresie identyfikacji rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej oraz koordynowania działań pomocowych,
- promowanie bezpiecznych i prawidłowych metod wychowania, uwzględniających potrzeby emocjonalne i rozwojowe dzieci,
- wzmacnianie kompetencji służb i specjalistów pracujących z rodzinami wysokiego ryzyka.

Program ma charakter profilaktyczny i edukacyjny, ale jednocześnie wspiera działania interwencyjne i pomocowe, dzięki czemu umożliwia kompleksowe podejście do problemu.

Jego realizacja ma przyczynić się do ograniczenia występowania przemocy domowej, zwiększenia bezpieczeństwa dzieci oraz budowania środowiska rodzinnego opartego na wzajemnym szacunku, wsparciu i odpowiedzialności.

I. Podstawa prawna

Art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorząd powiatowy między innymi obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Inne akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ;
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani;
4. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;

II. Cel programu

Celem Programu jest podejmowanie działań służących zwiększeniu wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej oraz promowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, poprzez inicjatywy edukacyjne, profilaktyczne i informacyjne skierowane do młodzieży, rodzin oraz osób zamieszkujących teren powiatu elbląskiego.

Istotnym założeniem Programu jest wdrażanie prawidłowych, bezpiecznych i adekwatnych do potrzeb rozwojowych dzieci metod wychowawczych, szczególnie w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Program zakłada również uświadamianie młodzieży zagrożeń wynikających ze zjawiska przemocy, w tym skutków psychologicznych, prawnych i społecznych, a także promowanie postaw opartych na szacunku, empatii i odpowiedzialności.

Realizacja Programu ma przyczynić się do budowania środowiska lokalnego wolnego od przemocy, w którym dzieci, młodzież oraz dorośli posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne

do konstruktywnego rozwiązywania konfliktów oraz kształtowania zdrowych relacji rodzinnych i społecznych.

III. Planowane działania

Realizacja celu Programu zakłada podjęcie zintegrowanych działań edukacyjnych, profilaktycznych i wspierających, skierowanych do młodzieży, rodziców oraz rodzin zagrożonych przemocą domową.

W ramach Programu planuje się następujące działania:

- 1) **organizowanie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży** w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i placówkach edukacyjnych, w formie pogadanek, prelekcji, warsztatów, programów profilaktycznych i zajęć rozwijających umiejętności społeczne;
- 2) **wdrażanie programów i kampanii o tematyce przeciwdziałania przemocy**, uwzględniających m.in. mechanizmy przemocy, sposoby reagowania, budowanie postaw empatycznych i rozwijanie kompetencji komunikacyjnych;
- 3) **organizowanie spotkań, debat i działań środowiskowych** promujących pozytywne postawy, konstruktywne relacje, dialog i wzajemny szacunek w kontaktach międzyludzkich;
- 4) **prowadzenie grup edukacyjnych dla rodziców** oraz zapewnienie możliwości rozmów indywidualnych, ukierunkowanych na rozwijanie prawidłowych metod wychowawczych i budowanie bezpiecznych relacji w rodzinie;
- 5) **prowadzenie działań psychoedukacyjnych dla rodziców** podczas zebrań, spotkań klasowych lub innych wydarzeń szkolnych, dotyczących wczesnego rozpoznawania przemocy oraz sposobów wspierania dzieci i młodzieży;
- 6) **zapewnianie indywidualnego poradnictwa dla młodzieży**, w tym pomocy w sytuacjach kryzysowych, wsparcia psychologicznego, socjalnego i wychowawczego;
- 7) **organizowanie bezpiecznych i konstruktywnych form spędzania czasu wolnego przez młodzież**, takich jak koła zainteresowań, zajęcia sportowe, wyjazdy integracyjne, warsztaty tematyczne i inne inicjatywy promujące zachowania alternatywne wobec przemocy;

- 8) **wspieranie rozwoju osobistego młodzieży i dorosłych** poprzez organizowanie grup motywacyjnych, zajęć rozwijających kompetencje społeczne, warsztatów samorozwoju i działań zwiększających umiejętność radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami.

IV. Zakładane efekty

Realizacja założeń Programu przyczyni się do osiągnięcia szeregu efektów edukacyjnych, wychowawczych i społecznych, istotnych dla poprawy funkcjonowania rodzin oraz ograniczenia zjawiska przemocy domowej.

W szczególności Program pozwoli na:

1. **zwiększenie świadomości społecznej** dotyczącej zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie oraz jej konsekwencji dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
2. **udzielenie wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym**, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz zagrożonym przemocą, poprzez dostęp do specjalistycznej pomocy;
3. **zapobieganie powielaniu negatywnych wzorców rodzinnych i środowiskowych**, prowadzących do rozwoju zachowań przemocowych w kolejnych pokoleniach;
4. **niwelowanie stereotypów dotyczących przemocy**, w tym przekonań usprawiedliwiających stosowanie przemocy wobec dzieci i członków rodziny;
5. **propagowanie prawidłowych metod wychowawczych** oraz wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich, opartych na szacunku, odpowiedzialności i empatii;
6. **zapewnienie dostępu do usług poradniczych, wspierających i edukacyjnych** dla rodziców oraz osób sprawujących opiekę nad dziećmi;
7. **rozwijanie umiejętności samokontroli, komunikacji i współżycia w rodzinie**, w tym konstruktywnego wyrażania emocji i potrzeb;
8. **poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy**, czynników ryzyka oraz sposobów zapobiegania jej eskalacji;
9. **nabycie kompetencji w zakresie komunikowania się i rozwiązywania konfliktów** w sposób nieagresywny i oparty na wzajemnym szacunku;
10. **zwiększenie umiejętności rozpoznawania sygnałów zapowiadających zachowania przemocowe**, zarówno przez młodzież, jak i osoby dorosłe;

11. **promowanie pozytywnych postaw i zachowań alternatywnych wobec przemocy**, w tym rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własne działania oraz umiejętności podejmowania konstruktywnych decyzji.

V. Wskaźniki

Ocena stopnia realizacji działań przewidzianych w Programie będzie prowadzona na podstawie wskaźników określonych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Elbląskim na lata 2026–2030.

Wskaźniki te umożliwią monitorowanie postępów, ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz identyfikację obszarów wymagających dalszego wsparcia lub modyfikacji. Stanowiąc będą podstawę do przygotowania sprawozdań i ewaluacji Programu.

VI. Odbiorcy projektu

Odbiorcami programu są osoby dorosłe, w szczególności rodzice i opiekunowie z rodzin zagrożonych przemocą domową, a także młodzież szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu elbląskiego.

VII. Realizatorzy Programu:

Realizatorami Programu są podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz wspierania rodzin na terenie powiatu elbląskiego, w szczególności:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu,
2. Policja,
3. Placówki oświatowe działające na terenie powiatu,
4. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Samodzielne Mieszkanie” w Pasłęku oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Zakątek”,
5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
6. Organizacje pozarządowe realizujące działania na rzecz dzieci, młodzieży oraz rodzin zagrożonych przemocą domową.

VIII. Miejsce i czas realizacji Programu

Działania przewidziane w Programie obejmą cały teren powiatu elbląskiego, w szczególności placówki edukacyjne, instytucje pomocowe, organizacje społeczne oraz środowiska lokalne, w których zidentyfikowano potrzeby w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej.

Program ma charakter długofalowy i będzie realizowany w okresie od 2026 do 2030 roku, z możliwością dostosowywania działań do bieżących potrzeb i wyników monitoringu.

IX. Źródła finansowania

Źródła finansowania wynikają z założeń Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Elbląskim na lata 2026 – 2030.

X. Monitoring

Zasady monitorowania zostały określone w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Elbląskim na lata 2026 – 2030.

Zakończenie

Współcześnie przemoc domowa stanowi jedno z najpoważniejszych wyzwań społecznych, wymagających podejmowania kompleksowych i długofalowych działań ukierunkowanych na ograniczenie skali tego zjawiska. Skuteczna profilaktyka musi obejmować zarówno rodziny zagrożone lub dotknięte przemocą, jak i dzieci oraz młodzież, które często pozostają świadkami lub ofiarami zachowań krzywdzących. Szczęólnego znaczenia nabiera zatem promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych, a także wspieranie postaw i zachowań alternatywnych wobec przemocy.

Kluczowym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest zapewnienie małoletnim właściwej ochrony przed wszelkimi formami krzywdzenia. Podmioty i instytucje

zaangażowane w realizację Programu zobowiązane są do stosowania Standardów Ochrony Małoletnich, wynikających z art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, a także pozostających w zgodzie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Standardy te obejmują m.in.: procedury reagowania na przemoc, zasady bezpiecznej pracy z dzieckiem, obowiązki informacyjne, działania zapewniające dzieciom bezpieczne i wspierające środowisko wychowawcze.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu Standardy Ochrony Małoletnich zostały formalnie przyjęte i wdrożone Zarządzeniem nr 3/2024 z dnia 29 lutego 2024 r., co stanowi istotny krok w kierunku wzmocnienia systemu ochrony dzieci oraz podniesienia jakości świadczonych usług.

Realizacja Programu opiera się na współdziałaniu wielu podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu elbląskiego. Dzięki interdyscyplinarnej współpracy instytucji, wdrażaniu Standardów Ochrony Małoletnich oraz konsekwentnemu wykonywaniu zaplanowanych działań możliwe będzie ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz budowanie bezpiecznego, wspierającego środowiska dla wszystkich mieszkańców powiatu ze szczególnym uwzględnieniem dobra i bezpieczeństwa dzieci.